

15. 9. 2003

ID: 22011

Námítky proti směnečnému platebnímu rozkazu

Zjistí-li soud v řízení ve věci, že účinky doručení směnečného platebního rozkazu nenastaly, nemohou být námítky povinného opožděné (a proto usnesením odmítnuty); v takovém případě směnečný platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku nemá a - nebrání-li tomu jiné důvody - soud nařídí jednání.

Zjistí-li soud v řízení ve věci, že účinky doručení směnečného platebního rozkazu nenastaly, nemohou být námítky povinného opožděné (a proto usnesením odmítnuty); v takovém případě směnečný platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku nemá a - nebrání-li tomu jiné důvody - soud nařídí jednání.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 569/2002, ze dne 23.1.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci výkonu rozhodnutí oprávněné JUDr. V. Z., správkyně konkursní podstaty úpadce. D. z., zastoupené advokátem, proti povinnému S. S., zastoupenému advokátem, pro 61 989 951,- Kč s příslušenstvím prodejem nemovitostí, vedené u Okresního soudu v Táboře pod sp. zn. E 3982/2000, o dovolání oprávněné proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích - pobočky v Táboře ze dne 30. 11. 2001, č.j. 15 Co 692/2001-53, tak, že usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích - pobočky v Táboře ze dne 30. 11. 2001, č.j. 15 Co 692/2001-53, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Táboře usnesením ze dne 7. 8. 2001, č.j. E 3982/2000-23, nařídil - na základě směnečného platebního rozkazu Krajského obchodního soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2000, sp. zn. 1 Sm 192/2000 - k vydobytí pohledávky ve výši 61 989 951,- Kč s 6 % úroky od 16. 6. 2000 do zaplacení, 204 566,- Kč a nákladů předcházejícího řízení výkon rozhodnutí prodejem označených nemovitostí povinného, jemuž zakázal nemovitosti převést nebo je zatížit a uložil mu, aby do patnácti dnů od doručení usnesení oznámil, zda a kdo má k nemovitostem předkupní právo; dále rozhodl o nákladech řízení a povinného zavázal k platbě soudního poplatku.

Krajský soud v záhlaví uvedeným rozhodnutím k odvolání povinného změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že návrh na nařízení výkonu rozhodnutí zamítl. Odvolací soud - vycházející z toho, že směnečný platební rozkaz, proti němuž nebyly podány námítky, je vykonatelný uplynutím třídenní lhůty k plnění, která běží od jeho doručení - zjistil, že „doložka právní moci ... byla dne 31. 10. 2001 stornována, když již předtím soud přistoupil k novému doručení tohoto rozhodnutí povinnému, který je převzal prostřednictvím svého právního zástupce dne 29. 8. 2001 ... a po jeho doručení ... proti němu podal dle § 175 odst. 1 o.s.ř. námítky“. Uznal-li tedy Krajský soud v Ostravě výhrady týkající se účinků doručení směnečného platebního rozkazu povinnému postupem podle ustanovení § 47 odst. 2

občanského soudního řádu (dále též jen „o.s.ř.“), ztotožnil se odvolací soud s tvrzením, že se povinný v místě doručení (tj. v T., ul. B.) v době doručování (tj. 10. 10. 2000) nezdržoval. Na základě uvedeného uzavřel, že podkladové rozhodnutí není vykonatelné.

Rozhodnutí odvolacího soudu napadla oprávněná včas dovoláním, jímž – s odkazem na důvody podle § 241a odst. 2 písm. a/ o.s.ř. (řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci) a § 241a odst. 3 o.s.ř. (rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování) – namítá účelovost tvrzení povinného, že se v době rozhodné pro (náhradní) doručení v místě trvalého bydliště nezdržoval, které ostatně ani nebylo prokázáno; současně nesouhlasí se závěrem o nevykonatelnosti podkladového rozhodnutí, neboť „stornování právní moci“ ... „aniž by o takovém úkonu (Krajský soud v Ostravě) vydal rozhodnutí a aniž by zkoumal důkazy povinného, které by prokazovaly vadné doručení směnečného platebního rozkazu,“ spojené s jeho novým doručením povinnému, jsou pro jeho přijetí nedostatečné. Z uvedených důvodů navrhuje, aby dovolací soud usnesení zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Dovolání – ve smyslu § 236 odst. 1 o.s.ř. přípustné (§ 238a odst. 1 písm. c/, odst. 2, § 237 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.) – je i důvodné.

Při přezkumu rozhodnutí odvolacího soudu je dovolací soud vázán v dovolání uplatněnými důvody včetně jejich konkretizace (srov. § 242 odst. 3 větu první o.s.ř.). V projednávaném případě uplatnila dovolatelka – podle obsahu dovolání – důvod podle § 241a odst. 2 písm. b/ o.s.ř., tedy námitku, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci; nesouhlasí totiž s tím, že (právní) závěr o (formální) nevykonatelnosti podkladového rozhodnutí pro neúčinnost doručení stejnopisu jeho písemného vyhotovení postupem podle § 47 odst. 2 o.s.ř. lze podepřít pouze zjištěním, že nalézací soud „stornoval“ potvrzení o právní moci a vykonatelnosti, jímž byl originál směnečného platebního rozkazu opatřen, a opětovně jej povinnému (jeho zástupci) doručil. Pokud dovolatelka ohlašovala dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 3 o.s.ř., žádné její argumenty mu podřadit nelze, protože odvolací soud dokazování, resp. šetření okolností významných pro doručení podkladového rozhodnutí neprováděl, a výtky týkající se postupu Krajského soudu v Ostravě (tj. soudu nalézacího) jsou pro účely tohoto přezkumu bezcenné.

Právní posouzení (a to z hlediska práva nejen hmotného, nýbrž – a o tento případ jde v souzené věci – i procesního) je nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu sice správně určenou nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 251 o.s.ř., nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Předpokladem pro nařízení soudního výkonu rozhodnutí je existence vykonatelného rozhodnutí (nebo jiného titulu) jako podkladu tohoto výkonu (§ 251, § 274 o.s.ř.). Před nařízením výkonu se tedy soud zabývá mimo jiné i tím, zda podkladové rozhodnutí (nebo jiný titul) je z hledisek zakotvených v příslušných právních předpisech vykonatelné, a to jak po stránce formální, tak i po stránce obsahové (materiální). Vykonatelnost – v jednotě obou aspektů – lze ztotožnit s vlastností exekučního titulu,

kteřá ho činí způsobilým k nucenému uskutečnění cestou výkonu rozhodnutí (exekuce).

Je-li exekučním titulem rozhodnutí vydané soudem v občanském soudním řízení, vychází soud především z připojeného stejnopisu rozhodnutí opatřeného potvrzením o jeho vykonatelnosti (§ 261 odst. 2 o.s.ř.), případně z potvrzení vykonatelnosti vyznačeného přímo na návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí (§ 261 odst. 3 o.s.ř.); v případě pochybností je však oprávněn (a povinen) provést potřebná zjištění přímo ze spisu o řízení, v němž bylo vydáno vykonávané rozhodnutí (zejména zjištění, zda rozhodnutí bylo řádně doručeno). O tom, za jakých podmínek se podkladové soudní rozhodnutí stane vykonatelným po stránce formální, pojednávají ustanovení § 161, § 162, § 171 a § 172 a násl. o.s.ř. Nevykonatelnost rozhodnutí (zde směnečného platebního rozkazu) je důvodem pro zamítnutí návrhu.

Podle ustanovení § 175 odst. 1 věty druhé o.s.ř. musí být směnečný (šekový) platební rozkaz doručen do vlastních rukou žalovaného; nelze-li směnečný (šekový) platební rozkaz doručit i jen jednomu ze žalovaných, soud jej usnesením zruší v plném rozsahu (§ 175 odst. 2, § 173 odst. 2 o.s.ř.). Lhůta k plnění, popřípadě k podání námitek běží od doručení směnečného (šekového) platebního rozkazu žalovanému (srov. § 175 odst. 1 větu první o.s.ř.). Účinky pravomocného (a vykonatelného) rozsudku nabývá směnečný (šekový) platební rozkaz - nebyly-li podány včas námitky (srov. § 175 odst. 3 o.s.ř.) - uplynutím třídenní lhůty k plnění.

V projednávané věci byl podkladovým rozhodnutím, jehož výkon oprávněná navrhla, směnečný platební rozkaz Krajského obchodního soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2000, č.j. 1 Sm 192/2000-14. Ze spisu obsahujícího podkladové rozhodnutí vyplývá, že stejnopis jeho písemného vyhotovení soud doručoval prostřednictvím pošty do vlastních rukou povinného na adresu jeho bydliště (T., ul. B.). Podle doručky nebyl adresát písemnosti dne 10. 10. 2000 zastížen, ačkoli se v místě doručení zdržoval; doručovatel jej proto oznámením zanechaným na uvedené adrese uvědomil, že mu zásilku přijde doručit znovu dne 11. 10. 2000. Při bezvyslednosti i druhého pokusu o doručení byla písemnost dne 11. 10. 2000 uložena na poště a adresát o tom vyzooměn. Ve lhůtě stanovené v § 47 odst. 2 větě třetí občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2000 si povinný zásilku nevyzvedl. Na vyhotoveném směnečném platebním rozkazu bylo vyznačeno, že nabyl ve věci samé právní moci a vykonatelnosti 18. 10. 2000 (ve výroku o nákladech řízení 31. 10. 2000). Potvrzení o právní moci a vykonatelnosti poté bylo - ve vztahu k povinnému - na originále rozhodnutí přeškrtnuto s poznámkou „storno dne 31. 10. 2001“ a nečitelným podpisem. Proti směnečnému platebnímu rozkazu podal povinný námitky datované dnem 29. 3. 2001 a znovu dnem 28. 8. 2001.

Z ustanovení § 175 odst. 1 a 3 o.s.ř. vyplývá, že obranou jsou námitky, v nichž žalovaný musí uvést vše, co proti směnečnému platebnímu rozkazu namítá. Tím, že povinný námitky podal, navodil procesní situaci, v níž bude v konečném důsledku vyšetřena i otázka, zda lhůta k plnění začala běžet, tj. zda mu směnečný platební rozkaz byl ve smyslu ustanovení § 175 odst. 1 věty druhé o.s.ř. řádně (účinně) doručen (v souzené věci způsobem předvídaným v § 47 odst. 2 občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2000). Zjistí-li soud v řízení, jehož výsledkem bylo vydání vykonávaného rozhodnutí, že účinky doručení směnečného platebního rozkazu nenastaly, nemohou být námitky povinného opožděné (a proto usnesením odmítnuty); v takovém případě směnečný platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku nemá a - nebrání-li tomu jiné důvody - soud nařídí jednání (srov. § 175 odst. 3, 4 o.s.ř.).

Dokud soud o námitkách povinného nerozhodl (opak z příloženého spisu nevyplývá), lze v řízení o výkon rozhodnutí závěr o nevykonatelnosti směnečného platebního rozkazu přijmout jen po zjištění skutečností rozhodných pro posouzení předpokladů pro nařízení výkonu rozhodnutí, tj. okolností významných pro posouzení otázky účinků doručení písemnosti ve smyslu ustanovení § 47 odst. 2 občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2000, zejména toho, zda se povinný v době prvního pokusu o doručení v místě doručení zdržoval (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2001, sp. zn. 20 Cdo 1020/99, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 4/2002 pod č. 25). Z tohoto pohledu je významné, že povinný v odvolání proti usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí tvrdil, že od 9. 10. do 24. 10. 2002 pobýval u obchodního partnera F. Ž., bytem ve Spolkové republice Rakousko, a nabídl i důkazní prostředky (výslech svědka a listiny /knihu jízd, doklad o čerpání pohonných hmot/).

Jestliže odvolací soud nevykonatelnost podkladového rozhodnutí dovodil jen ze skutečnosti „stornování“ potvrzení o právní moci a vykonatelnosti (spojené s opětovným doručením směnečného platebního rozkazu povinnému, aniž zjišťoval důvodnost takového postupu), věc nesprávně právně posoudil; jeho rozhodnutí z hlediska důvodu podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b/ o.s.ř. neobstojí a Nejvyšší soud je proto bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.) zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem, odst. 3 věta první o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada](#)
- [Směnečný a šekový platební rozkaz, prominutí zmeškání lhůty \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Výklad právních předpisů, přepravní smlouva](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)